

Kako smo očuvali Murtićev mozaik u fontani kod Kockice

Djelo nastalo 1968. prvi je put restaurirano, mjesecima su slagali staklene komadiće

ŽELJKO HLADIK/PIXSELL

HRZ

SVE JE MORALO BITI PRECIZNO, NEMA TU MJESTA POGREŠCI Toni Šaina bio je na čelu ekipe koja je obnavljala rad velikana hrvatske umjetnosti ispred zgrade arhitekta Ivana Vitića u kojoj je danas Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture. U saniranom bazenu ručno su iscrtani položaji 64 polja na 32 četvorna metra, a potom je uz pomoć kolega Miroslava Jelenčića i Marije Puović montirao fragmente koje je rekonstruirao Matko Kezele

Mateja Ježovita

Sastoji se od 64 polja ispunjenih staklenim kockicama proizvedenima u Fažani, a one zlatne nastale su na talijanskom otoku Muranu. Mozaik velikana hrvatskoga slikarstva Ede Murtića, čija su djela izložena i u renomiranim muzejima i galerijama svijeta, nalazi se unutar fontane koja od 1968. obogaćuje plato ispred zgrade arhitekta Ivana Vitića, popularne Kockice.

Pod spomeničkom zaštitom

Mnogi je smatraju najljepšom u metropoli, a ljetos je, u godini u kojoj se slavi i Murtićev stoti rođendan, fontana prvi put i cjelovito restaurirana. Radove je u sklopu obnove cijele zgrade naručilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, čija je adresa upravo ondje na Prisavlju, a izvodio ih je Odjel za zidno slikarstvo i mozaik Službe za nepokretnu ba-

štinu Hrvatskoga restauratorskog zavoda, čiji je voditelj Toni Šaina.

- Mozaik veličine 32 četvorna metra vadio je za obnovom. S obzirom na zatečeno stanje, očuvanje u izvornom obliku bilo je gotovo nemoguće jer je nedostajalo više od 60 posto kockica koje su ili otpale ili su izmrvljene zbog nepovoljnih vanjskih uvjeta. Preostale kockice izgubile su fizikalna svojstva, dio je bio odvojen od podloge, a dio prekriven mikrobiološkim onečišćenjem. Podloga i zidovi bazena bili su popucali, a sustav punjenja i pražnjenja vode zastario te je trebalo osmisliti novi - opisuje Šaina.

Bacili su se tako na posao, a faksimilsku restauraciju radili su uz suglasnost slikarove supruge i nositeljice autorskih prava Goranke Vrus Murtić te dozvolu konzervatorskog zavoda s obzirom na to da je mozaik pod spomeničkom zaštitom. Elaborat koji je nastao istraživanjem autohtonog stanja mozaika, dodaje, predali su lani u ožujku, a materijal, odnosno staklo, stigao je ove godine u siječnju. Riječki umjetnik i restaurator Matko Ke-

zele do svibnja je pripremao staklene kockice u svojoj radionici, komadić po komadić slagao u cjelinu i lijepio u inverziji na papir.

- Tako pripremljeni dijelovi rekonstruiranog mozaika dopremljeni su na lokaciju, a na podu prethodno saniranog bazena rukom je, prema dokumentaciji zatečenog stanja, iscrtan položaj svih polja mozaika, nakon čega je počelo montiranje. Nanijali smo ljepilo i fragmente stavljali na pod, a kad se ono osušilo, papir se micao toplom vodom. Morali smo paziti da sve bude precizno, nema tu mjesta pogrešci - govori Šaina.

Potreban je uhodan tim

Za restauracije takvog tipa, dodaje, potreban je dobro organiziran i uhodan tim u kojemu jedan lijepi, drugi dodaje, a treći, primjerice, montira.

- A u ekipi s kojom sam radio na mozaiku, uz Kezelea, bili su kolega s odjela Miroslav Jelenčić i vanjska suradnica Marija Puović, koji su pomogli pri montaži - kaže Šaina.

Nakon što je sve dovršeno, pu-

Bio je u dosta lošem stanju, nedostajalo je 60 posto dijelova, podloga je bila popucala, a sustav za vodu zastario

štena je voda, a umjesto da bazen, kao što je to bilo prije, ima dvije cijevi kroz koje ulazi i izlazi, instaliran je štedni kružni sistem.

- Stari sustav jednostavno nije bio održiv, a sad će se trošiti puno manje vode. U bazenu joj je razina 30 centimetara, a zimi će se prazniti kako se voda ne bi smrzavala i time uništavao mozaik - ističe.

Apstraktnih djela Ede Murtića ima i unutar Kockice, koja je također vrijedan primjerak arhitekture.

- Riječ je o svjetski poznatome slikaru jedinstvenog stila i zato je bilo vrlo važno da se njegova umjetnost očuva u vjernom i izvornom obliku - zaključuje Toni Šaina.